

Pe pošti prejemani:

za
celo leto naprej 28 K — h
pol leta 13 — h
četrt 6, 50 — h
mesec 2, 20 — h

V upravnštvu prejemani:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 — h
četrt 5 — h
mesec 1, 70 — h

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katoliški tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, 1., 17.

Izhajava vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 138.

V Ljubljani, v četrtek 19. junija 1902.

Letnik XXX.

Državni zbor.

Dunaj, 18. junija.

Zadnja seja.

Zadnja seja je vedno živahna, tako tudi danes. Mnogi poslanci pospravljajo svoje pod sedeži razmetane knjige in druge tiskovine; drugi se poslavljajo, tretji stiskajo ministrom roke, in le malo jih je, ki pazijo na razpravo. V takih trenutkih bi bilo mogoče, da poslanci nevede glasujejo tudi za razpust zbornice.

Začetkom seje je dr. Straneky omenjal, da je poslanec Reichstädter še med zasедanjem bil pozvan k vojaškim vajam, ki se prične 20. t. m. Ker vojna uprava, oziroma dotično vojaško oblastvo ni moglo že pred tedni vedeti, da se zasédanje konča pred 20. t. m., vpraša predsednika, ali hoče opozoriti g. ministra za deželno brambo, da mora vsak poslanec brez ozira na vojaško službo v prvi vrsti izvrševati svoje poslanske dolžnosti. Grof Vetter odgovori, da hoče to primernim potom naznaniti g. ministru.

Posl. Steiner opozarja, da ima gosposka zbornica v petek zadnjo sejo, na katere dnevnem redu pa ni zakona proti nepokriti trgovini z žitom na borzi. Ker je poslanska zbornica skoraj soglasno sklenila ta zakon, bila bi moralna dolžnost gosposke zbornice, da ga tudi ona reši še v tem zasédanju, in če se ji ne bi moglo očitati, da služi velikemu kapitalu.

Predsednik grof Vetter odgovori, da on nima nobene oblasti v gosposki zbornici, da pa hoče te želje naznaniti g. min. predsedniku.

Posl. Albrecht je radoveden, kaj sta včeraj min. predsednik in trgovinski minister obljubila deputaciji češke manjšine v olomuški trgovski in obrtniški zbornici. Nemška večina je namreč sklenila, da češkimi zastopnikom v trgovski zbornici ne pusti češki govoriti. Dr. pl. Körber je obljubil, da hoče vlada posredovati; trgovinski minister pa je obžaloval, da se manjšina terorizuje. Ta odgovor seveda radikalnemu

Albrechtu ni všeč, dasi sam dobro govori češki. Tudi pri tej priliki je bilo v zbornici mnogo krika.

Nato je zbornica brez razprave odobrila več manjših zakonov glede prodaje državnih posestev, znižanja pristojbin za trg Višnjice v Bukovini itd.

Državne mitnice odpravljene.

Gosposka zbornica je v zadnji seji sklenila zakon, da mitnice na državnih cestah in mostovih s 1. januarjem 1903 prenehajo. Ker je poslanska zbornica že lani sklenila, da naj bi mitnice že leta ob novem letu prenehale, je danes dr. Kathrein kot načelnik proračunskega odseka nujno predlagal, naj zbornica pritrdi sklepu gosposke zbornice. To se je zgodilo v petih minutah. Z novim letom torej voznikom na državnih cestah ne bo več treba postajati z vozovi pred mitnicami.

Vremenske nezgode.

Nato je Steiner v imenu dotičnega odseka poročal o celi kopici nujnih predlogov glede državne podpore po vremenskih nezgodah poškodovanim posestnikom. Tudi slovenski poslanci imajo vloženi več takih predlogov. Po starem običaju je poročevalec predlagal, naj se vsi ti predlogi s priporočilom izroči vladi v nadaljno poslovanje. Z ozirom na razne pritožbe takoj tukaj pripomnim, da poslanec v takih slučajih ne more drugega storiti, nego da vloži utemeljen nujni predlog. Vsi ti predlogi leže navadno mesec dni v pisarni ali pa v mislici rednega poročevalca posl. Steinerja. Torej približno v 4 tednih, ako ni izvanredno velika nesreča, zbornica priporoči te predloge, oziroma prošnje osrednji vladi. Iz zbornične pisarne do ministerstva potrebujejo nekaj dni, v ministerstvu počivajo tudi nekaj dni. Od tukaj romajo na razna deželna predsedništva, od tam na okrajna glavarstva; od tukaj navadno na dotične orožniške postaje. Ker pa to »romanje« ne gre z odgonom, torej je naravno, da potečejo celi meseci, preden je prošnja konečno rešena, oziroma

odbita. Poslanci pa imajo prijetno dolžnost, da dotične prošnje zasledujejo in poganjajo po raznih uradih. Zato pa v ministerstvih vsak dan po hodnikih in pisarnah srečavaš poslance, ki so v takih slučajih odgonski spremljevalci. In končno raznih potov je večkrat — očitane. Jaz sodim, da se vsak vstan poslanec pobriga za svoje ljudi, toda ključev od državnih blagajnic pa nima nobeden.

Poročevalec Steiner pa je danes v svojem poročilu sprožil še drugo važno vprašanje. Tirolski posl. Dr. Conci je namreč prosil podpore za neke pogorelece. Ta prošnja je dala odseku povod, da v obliki resolucije pozivlja vlado, naj zbornici predloži načrt zakona glede deželnih zavarovalnic proti ognju in toči. To resolucijo, ki je bila brez ugovora sprejeta, je toplo podpiral tudi dr. Schreiner.

Podpora za Haložane.

Poslanci Žičkar, dr. Ploj in tovariši so svoj čas vložili nujni predlog, naj vlada dovoli nadaljno podporo revnim vinorejcem v Haložah na Štajarskem. Leta 1900 so dobili 60.000 kron podpore in 40.000 K brezobrestnega posojila na 15 let. Ta denar se je razdelil med 79 vinogradnikov, ki so obnovili okoli 30 hektarov uničenih vinogradov. Beda pa je v nekaterih občinah še neznosna. Vinorejski odsek je že 1. maja sklenil, naj se ta nujni predlog s priporočilom izroči vladi. Danes je posl. Robič kot podnačelnik odsekov porabil ugodno priliko ter nujno predlagal, naj zbornica odobri odsekov nasvet. To se je tudi zgodilo v petih minutah.

Jamstvo železnice.

V Avstriji imamo zakon z dne 5. sušca 1869, ki določa, da morajo železnice plačati odškodnino, ako je po nesreči na progi poškodovan ali usmrčen človek. Ako pa železnično vodstvo dokaže, da železnica oziroma oboje ni krivo nesreče, katero je n. pr. povzročila višja sila — vis major — potem ni dolžna plačati odškodnine. O tej

»vis major« so se juristi dolgo prepirali, konečno pa zedinili, da morajo železnice plačati odškodnino, če tudi se jim ne more dokazati krivda. »Qui sentit commodum, sentire debet et onus.« Ako železnice iščejo dobička od prebivalstva, morajo biti tudi odgovorne za slučaj nesreče. Če na prim. iz dimnika železničnega stroja pade iskra na streho in povzroči požar, dolžna je železnica plačati odškodnino.

Novi zakon, ki ga je danes zbornica sklenila, določa, da je vsaka železnica obvezana plačati odškodnino, če tudi ni naravnost kriva nesreče.

Schalk Wolf.

Iz časnikov je znano, da sta v zadnjem času bivša prijatelja, vsenemška poslanca Schalk in Wolf, postala huda sovražnika. Obdelovala sta se v listih in poslanicah. Konečno je Wolf vložil tožbi proti Schalku radi žaljenja časti pri sodišču v Lincu in Mostu. Okrajno sodišče v Lincu prosi zbornico, naj Schalka izroči, to je, dovoli, da se proti njemu vrši preiskava. Poslanca Wolfa pa toži glavni urednik lista »Deutsches Volksblatt«, E. Vergani. Danes je zbornica dr. Schalka in Wolfa izročila sodiščem. Wolf mej razpravo ni bil v zbornici, dr. Schalk pa je sam prosil zbornico, da ga izroči. V svojem govoru naglašja, da ga Wolf toži v Lincu in Mostu, dasi bi ga moral tožiti na Dunaju. To kaže, pravi govornik, da Wolf ne misli resno s svojo tožbo in da se boji dunajskih porotnikov.

Klofač ima besedo.

Koncem seje so ministri odgovarjali na razne interpelacije. Ministrski predsednik je odgovarjal tudi na interpelacijo poslanca Klofača, zakaj vlada molči na besede nemškega kancelarja grofa Bülowa, ki je rekel v pruski zbornici v razpravi proti Poljakom: »Zgodovinski poklic Prusije je, da povsod brani in pospešuje nemštvo.«

Dr. pl. Körber je odklonil vsak odgovor, češ, da poslancu Klofaču ni vredno odgovarjati. Tak vtis je naredil vladni odgovor.

LISTEK.

Spomini na sv. deželo.

Piše Ivan Knific.

VIII.

Via dolorosa. Pred cerkvijo Božjega Groba.

Najsvetejši kraj in največja znamenitost v mestu Jeruzalemu je brez dvoma cerkev Božjega Groba. Tja pobiti najprej vsak krščanski romar in sploh vsak potnik, ki ima količkaj verskega čuta v sebi. Ne samo, da se v tej cerkvi kaže kraj, kjer je bil pokopan in kjer je od smrti vstal naš Božji Odrašenik, v tej cerkvi stoji tudi Kalvarija, mesto, kjer je bil križan Izveličar sveta. Zato je bila pa tudi najina prva pot do cerkve Božjega Groba, ki je oddaljena od avstrijskega zavišja dobrih deset minut.

Kakor so sploh vse ulice v Jeruzalemu ozke in kamenite, tak je tudi »križev pot«, ki vodi od hospica do cerkve. »Via dolorosa« je zaznamovana tako, da so kraj ulice v steno vzdane kamaite plošče z latinskimi napisi. Pri hospicu je baš tretja postaja in par korakov dalje četrta. P. l. strelja na prejš se ulica zavije v pravem kotu; na voglu je vzdana plošča s preprostim križcem, pod katerim stoji zapisano: »V. statio. Simon Cyrenaeus crux imponitur«. Ulica je

nekoliko napeta. Po gladkih kamnih stopamo navzgor. Med visokimi hišami se vije cesta, dva do tri metre široka. Ulica je torej precej ozka, in vendar je večina mestnih ulic še ožja kot le ta. Srečavajo nas romarji, pa tudi kupci in trgovci, ki na oslih in konjih prevažajo po mestu svoje blago. Na visokem balkonu zapazimo šesto postajo, nekoliko dalje pa sedmo.

Da ne bi zgrešila poti, izvlečem načrt jeruzalemskega mesta. Ideva dalje in dalje, naenkrat ne veva več, kje sva. Uličnih napisov mesto nima nikakršnih; postaj križevega pota pa tudi ne vidiva nikjer več. »Ti in Tvoj načrt!« se jezi tovariš. »Na, pa Ti poglej, če se bolje umeš nego jaz«; pa tudi tovariš se ne spozna. »Idiva tukaj-le doli; morebiti zadeneva pravo«. Toda o cerkvi ni bilo ne duha ne sluha.

»Iščeta cerkve Božjega Groba?« naju vpraša deček v francoskem jeziku. »Seveda«, mu odgovoriva; »popelji naju tja«. Zavijemo nekoliko v stran, preidemo par visokih obokov in stali smo na prostornem trgu pred cerkvijo.

Cerkve Božjega Groba je skrita med drugimi poslopji. Da prideš do nje, moraš iti pod oboki po nizkih stopnicah nekoliko navzdol. Na trgu pred cerkvijo, kakor tudi po sosednjih ulicah, so trgovci razpostavili svoje blago, večinoma »odpuške«: križe,

rožne vence, podobice itd. Sicer dobiš takega blaga v Jeruzalemu in Betlehemu, kjer hočeš in kolikor hočeš; pa vendar zlasti Rusi prav radi kupujejo na le tem trgu.

Radovedni bravec morebiti pričakuje, da bom začel pripovedovati, kako lepa je cerkev Božjega Groba že od zunaj, kako krasno je njeno pročelje, kako lepa so vrata itd. Niti eno, niti drugo ni resnica. Cerkev je že stara; zidovje od zunaj zelo zanemarjeno in okrušeno. Vrata so bila nekdanj lepa; ker so jih zanemarili, razpadajo okraski. Sicer je pa vsa cerkev zadelana s prizidanimi kapelicami; obkroža jo tudi velik samostan grških in ruskih menihov.

Prestopimo cerkveni prag; stopili smo v svetišče, ki nima para na svetu. Saj je ni cerkve in ni ga kraja pod solncem, da bi se po svetosti mogel meriti z le-to cerkvijo, ki hrani v sebi ne samo Božji Grob, ampak tudi Kalvarijo.

S svetim strahom smo stopili v svetišče. Zato nas pa skrajno neprijetno dirne, ko zagledamo takoj pri vhodu znotraj cerkve turške vojake čuvaje. In kako se obnašajo ti vojaki! Precejšen prostor so si pognili s preprogami; ob steni so si postavili naslonjace, na katerih sede ali leže ter se pomenkujejo in zbijajo šale. Brezskrbno pušijo tobak in kuhajo črno kavo. In vse to na svetem kraju!

Pa vendar so ti vojaki čuvaji ne samo koristno, ampak kar naravnost potrebno zlo. Ko bi teh vojakov ne bilo, bi se bili kristijani že izdavnja stekli in pobili, čeprav na tako svetem kraju. Znano je namreč, da imajo cerkev Božjega Groba v oskrbi katoliki, Grki, Armenci in deloma tudi Kopti. Do pičice natančno imajo določena svoja opravila: koliko in katere svetilnice mora vsakdo snaziti in prižgati, katere in koliko stopnic pometati itd. itd. Ves prostor v cerkvi je premerjen, in na laš natančno je določeno, kaj pripada katolikom, kaj Grkom itd. Znano je pa tudi, kako strastni so grški menihi, ki čuvajo Božji Grob. Na piko so vzeli posebno očete frančiškane, katerim skušajo odšipniti, kjer in kar jim morejo. In tako je prišlo lansko leto do resnih spopadov med katoliki in Grki. Frančiškanski brat je nič hudega sluteč pometal stopnice. Za hrbet se mu priplazi Grk in ga hoče s silo pregnati z onega mesta. Ker se le-ta noče umakniti, planejo nanj še drugi grški menihi, ki so se že prej dogovorili. Pa tudi frančiškani so hiteli svojemu tovarišu na pomoč. Spopadli so se. Grki so potegnili orožje in samokrese ter nekaj frančiškanov nevarno ranili. — In kaj je bil konec vsega tega? Frančiškani so komaj s pomočjo katoliških velevalst dobili svoje pravice nazaj, Grkom se pa ni zgodilo ničesar. (Dalje sledi.)

Poslanec Klofač je bil seveda radi tega užaljen in je zahteval razpravo o odgovoru min. predsednika. Večina zbornice pa je odklonila Klofačev predlog. Vseled tega je bil velik ropot, levičarji pa so se smejali. Dotične besede nemškega ministra so morale v istini zvesti vsacega Slovana, osebno pa Poljake. Ali tako delikatno vprašanje se ne sme vreči v zbornico kakor bombo. Poslanec Klofač bi se bil moral preje posvetovati z merodajnimi poljskimi in drugimi slovanskimi poslanci. Ker tega ni storil, je udaril v vodo ter se zmočil.

Ob 3. uri predsednik zaključi sejo, želeč vsem vesele počitnice — v deželnih zborih.

Malomarnost hrvatskih poslancev.

Iz Zagreba, 14. junija.

Kadarkoli se je hrvatska opozicija potožila, da hrvatski poslanci na zajedniškem saboru ne vrše svojih dolžnosti, kakor bi jih morali, vselej so mažaronski časopisi osorno odgovarjali, da se nahaja hrvatska stvar v dobrih rokah in da se ni treba bati za koristi zemlje. Še več. Isti mažaronski listi so se silno jezili na delegata Vukovića, da je on sploh govoril o hrvatskih zadevah v delegacijah, ker za hrvatsko stvar skrbe že hrvatski poslanci najbolje. In mi dobro vemo, da ni v letošnjih delegacijah spregovoril niti besedice nobeden od petih delegatov hrvaških, pač pa so vsi prisostvovali pri svečanih obedih, ki se dajejo pri teh priložnostih. S tem so seveda svoji domovini mnogo koristili, dočim bi mogli govoriti Vukoviću škoditi, kajti najnovejši kurz mažaronskega naziranja je ta, da se ne sme Mažarom sploh privoliti, ker bi moglo biti potem za Hrvate še huje. Takega naziranja morejo biti pa le kukavice, ne pa možje odločnega značaja.

Mažaronski listi so seveda z vso prevzetnostjo odgovarjali opozicijskim časopisom, kadarkoli so le ti opanašali malomarnost hrvatskih poslancev, češ da to ni res, kar oni trdijo. Prav radovedni smo tedaj, kaj bodo mažaroni odgovorili samim Mažarom, ker tudi oni sami opanašajo hrvatskim poslancom malomarnost. Mažari sami pišejo o teh poslancih, da redkokdaj dohajajo k sednicam, še celo takim ne, v katerih se razpravlja o stvareh, ki so za Hrvate same vrlo važne. Tako ni prišel na razpravo odbora za komunikacije, ko se je razpravljalo o zidanju železnice Caprag-Vrginost, niti en član hrvatskega odbora. Predlog je bil napadan, ter sta se minister trgovine in poročevalec mnogo trudila, da predlog ni propadel.

Ko se je drugi dan razpravljalo o istem predmetu, je prišel samo hrvatski minister v sednico, od hrvatskih poslancev pa nobeden. In vendar je hrvatska stvar v dobrih rokah! Če to ni malomarnost, potem res že ne vemo, kaj more biti. Vsaj oni hrvatski poslanci, ki so premožnejši, bi mogli dohajati v Budimpešto, večina od njih seveda mora doma ostati, ker štipendija od 3000 gld. ne zadostuje, da bi mogli oni živeti v Budimpešti in njihova družina doma na Hrvatskem.

Mi po pravici priznajemo, da se ne čudimo, da hrvatski poslanci ne dohajajo v Budimpešto, saj je večini od njih štipendija 3000 gld. vse, kar imajo, na dve strani se pa ne da živeti in v Budimpešti je jako drago. In dokler se bodo na Hrvatskem volili taki poslanci, ki od svojih mandatov živé, tudi poslaniški malomarnosti ne bode konca. To je pa seveda vse v zvezi z današnjim sistemom, ki potrebuje takih ljudi, in dokler traja to stanje, se bodo tudi vzdržali na površini.

Obstrukcija v tirolskem deželnem zboru.

Tirolski deželni zbor, kot smo javili, ni sklican z ostalimi deželnimi zastopi razun dalmatinskega na 21. t. m., marveč se ima sniti šele prihodnjo sredo, 25. junija. Temu so vzrok zelo napete razmere mej primoroma enako močnima tirolskima strankama v deželnem zboru, mej Nemci in Italijani. Dokler ni rešeno avtonomijsko vprašanje, ni mogoče misliti na redno delo v tem deželnem zastopu. V to svrhu je tirolski namestnik v sporazumu z ministerskim predsed-

nikom za prihodnjo soboto sklican v Inmost poslanec vseh strank, da se še enkrat prične razgovor o avtonomijakem vprašanju in se mogoče doseže kak kompromis. Posvetovanje bo imelo prvi dan samo informativni značaj, ker javljata obe stranki, da se hočeta poprej posvetovati s svojimi zaupniki. V poučenih krogih se pa od teh posvetovanj ne pričakuje nikakega pozitivnega vspeha, ker hočejo Italijani že takoj sedaj resnega poročstva, da se jim dovoli, kar zahtevajo. S samimi obljubami se ne bodo zadovoljili. V takih razmerah je torej pač zelo dvomljivo, da bi se mogel konstituirati tirolski deželni zbor in pričeti z rednim delom.

Italijanska zbornica.

V italijanski zbornici se vrši te dni razprava o državnem proračunu. Sedaj je na dnevnem redu postavka za pošto in brzojav. Ta povod je porabil minister Galimberti, da je omenjal zadnjih stavk v Italiji, ki so pretile ovirati poštni in brzojavni promet. Rekel je minister mej drugim, da bo vedno pazil na to, da se v tako kočljivi in važni službi nikdar ne bodo organizirali štrajki, da bo takoj v početku zatrl vsak tak pojav. Javni uradniki ne smejo biti člani političkih društev, katerih delovanje nasprotuje ustavnim določbam. Minister bo vedno strogo zahteval, da uradniki njegovega resorta spoštujejo zakon in čuvajo red. — Minister pa seveda ni pomislil, da s samo strogostjo ni mogoče omejiti stavk in da še tako natančni in strogi uradnik ne bo preprečil nezadovoljnosti mej uslužbenci, če sicer niso odpravljeni vsi drugi povodi, pred vsem pa poskrbljeno za njihov gmotni položaj. In ravno to je bil povod veliki stavki železničarjev. Sicer pa prav malo koristi govoriti proti stavki in jo obsojati, obenem pa simpatizirati z organizatorji stavk, s soc. demokrati.

Buri in mir.

Včerajšnje londonsko časopisje z nepopisno radostjo bobna v svet, da so se z Dewetom podali zadnji Buri in odložili vse svoje orožje in da je sedaj res zavladal popoln mir v Južni Afriki. Obenem se tudi javlja, da je Dewet ob izročitvi zadnjega orožja pozival sorojake, naj ostanejo Angliji zvesti do smrti. Kajpada je po angleških virih zaorilo iz vseh burskih grl: Živel kralj Edward, živila Anglija!

Vse drugače pa je v resnici. Iz burskih krogov doslej še nismo prejeli prav nikakega poročila o tem nepopisnem veselju razun brzojavke, ki jo je Botha poslal svoji soprogi, ki jo je pa angleška cenzura priredila po svoje, nasprotno pa izjavljajo nekateri v Londonu bivajoči Buri, ki so pričeli nabirati milodare za sorojake, da so vsa ta angleška poročila silno pretirana. Njih namen je prozoren. S tako pisavo hočejo Angleži pokazati vsemu svetu, da na celi božji zemlji ni bolj srečnega in zadovoljnega naroda, kot je sedaj burski, ter tako povzročiti, da se bodo evropski narodi za Bure v miru ravno tako malo brigali, kakor so se brigale zanje vlade ob vojski. Angleži žele, da se na Bure nihče več ne ozira in se jim posebno odreče vsaka podpora.

Zelo zanimiva so dalje Kitchenerjeva poročila o razoroževanju. Če primerjamo število mož, ki se udajo, s številom orožja in streljiva, ki so ga izročili, moramo priti do zaključka, da so bili Buri ali silno slabo oboroženi, kajti niti na vsakega moža ne pride po ena puška in ena patrona, — in potem se morajo Angleži pač sramovati svoje — zmage, ali pa Buri prav dobro vlečejo za nos svoje angleške „prijatelje“. Mogoče in skoro najverjetneje je namreč, da Buri na eni strani krepko kriče „Živel naš kralj!“, na drugi pa pridno zalagajo z najboljšim orožjem in streljivom svoje skrite orožarne za poznejše čase, Angležem pa izročajo le najslabši material. To bi bil zelo slab začetek južno-afriškega miru za — Angleže.

Književnost in umetnost.

Jakopičeve slike.

Pri Schwentnerju je razstavil gospod Jakopič nekaj slik. Večinoma so pokrajine. Čudili smo se, kako malo truda je dandanes treba, da človek stori kaj genialnega. Pri nekaterih slikah gospod Jakopič res ni več kakor dvajsetkrat potegnul s čopičem po platnu, in — umotvor je bil tu, eden bolj violičast, drugi bolj zelen, kakor je ravno

prišlo. Če bi gospod Jakopič smatral te umotvore za barvane skice, bi ga mi jako hvallili in bi rekli: Po teh skicah se da z nekoliko skrbnostjo nekaj dobrega napraviti. Seveda bi moral potem gospod Jakopič poleg debelih čopičev rabiti tudi finejše ter bi prehode barv in detajle pokrajine moral izvesti sam, ne pa prepuštili to delo domišljiji gledalčevi. Potem bi postale slike dobre; seveda bi pa izgubile sijaj monstrozne modernosti — in tega nekateri ljudje višje cenijo, kakor svoj lastni estetični čut.

»Slovenski učitelj«.

Vsebinska 12. številka letošnjega letnika »Slov. učitelja« je naslednja: O pouku slovenskega jezika. Dr. Jož. Debevec. — Reforma katehitičnega pouka. H. — Kako naj šola pomaga reševati socialno vprašanje. — Dopisi: Iz Idrije. — Slovestvo: Zabavna knjižnica. — Solske vesti. — Drobline. — Listnica uredništva.

Metliška „Reta“.

Metlika, 8. junija.

Za dičnim poštenjakom, ki se je svoje dni s podpisom v »Narodu« samega sebe proglasil za novodobnega »Konfucija«, je pričapljav v »Narod« s svojim dopisom iz Metlike z dne 28. maja tudi še neki drug poročevalec laži. Sam sebi je nadel ime »Reta«. No, zanj je to ime kakor nalašč. Boljšega si ne bi mogel izbrati, ker v resnici je tak kakor reta. Mi mu le še čestitamo nad tem najnovejšim častnim naslovom. Ne moremo mu pa žalibog tako čestitati radi njegovega najnovejšega duševnega proizvoda, kateri je tak, kakor bi ga sklepal drugošolarček kake ljudske štirirazrednice, ki se zna še malo okretneje gibati s peresom v roki na papir.

Gospod — pardon! — gospa »Reta« je jako zadirljiva stvarca. Vseled te svoje nededne lastnosti se zaletuje v razne osebe. Prvi je gospej »Reti« napoti g. oskrbnik nem. vit. reda. Ta pač ne da njej in njenemu pajdašu »Konfuciju«, kakor se vidi, mirne noči. Saj je ni psolve, da mu je ne bi bila že poklonila v glasilu takomenovane »narodno napredne« stranke. Gospa »Reta« sicer sama vedno prav rada žlobudra svojo neklasično nemščino; sprejema brez ugovora razna nemška pisma »od zgorej«, vendar jo »napada sveta jeza«, če je gospod oskrbnik moral dati po naročilu zakopati v zemljo poleg spominske lipe na posestvo nem. vit. reda, komaj štiri decimetre visok kamen z vklesanim grozovito dolgim napisom: »Ju biläumsbaum«. Gospa »Reta«, čist kristal-takozvane »narodno napredne« kompromisne stranke, in pa tvoja zala nemščina, no, to se pa »vjemaa«.

Najbolj so se priljubili gospej »Reti« pa duhovniki. Zato trči od župnišča do župnišča. Zadenja z metliškim in radoviškim, kjer sta duhovnika brata gg. Jožef in Matija Novak. Gospa »Reta« sovraži iz globodine svojega srca imenovana. Ker ne more nič drugega o njih povedati, si pomaga z lažnjivo dogodbico, s katero krade čast pokojnemu očetu omenjenih. Kdor je namreč poznal pokojnega očeta teh dveh vrlih duhovnikov in njegovo iskreno ljubezen do obeh slehern trenutke življenja, se mora pač s studom in gnjevom obrniti od gospe »Retek«, kakor od kake nič vredne osebe.

Poleg teh dveh župnišč je posetila gospa »Reta« še tudi podzemeljsko. G. župniku Rometu očita, da je igral z nekim nedavno umrlim protestantom do belega dne »ventiuno«. Gospa »Reta«, te niti prav nič sram, da še o mrtvih tako grdo lažeš? Dotični pokojnik, komur ti kvartanje predbivaš, kvartati niti ni znal, kako naj je z njim igral katerikrat g. podzemeljski župnik?

Naposled se spravi gospa »Reta« pa kar na vse belokranjske duhovnike in oskrbnika nem. vit. reda. Prepisimo sem ta zlobna obrekovanja, da bodo izvedeli belokranjski duhovniki, kako piše o njih gospa »Reta«, ki sama temu ali onemu župniku ob godovnih dneh pošilja hinavske čestitke! Glasijo se: »Pota, odkar imamo klerikalnega cestnega načelnika so prav klerikalna. Duhovniki so si takega načelnika že zdavnej želeli. Ko se od mesečnih poztin pozno v noč sladko ginjeni vozijo domu, jim grabni, katerih je davorinček za trezne ljudi 99% preveč izkopal, prav dobro dejo za pretresavanje polnih trebuho«. Ko smo to prebrali, smo si mislili: kakoršna je gospa »Reta« sama, take hoče imeti vse druge ljudi.

In to trditev dokazati ni ravno pretežko, saj dobro znamo, kdo hodi ob mesečnem svitu po metliškem trgu in dobiva gorke zaušnice radi svoje neubogljivosti. Gospe »Reta« ne bi sigurno to doletelo, če bi koga drugega bolj »krepko pritisnila na srce«.

Če želi gospa »Reta« pa še bolj natančneje izvedeti našo pošteno sodbo o njej, potem naj še slobodno pisari laži v »Narod«. Kar bode iskala, bode vselej tudi našla, samo podpiše naj se še z imenom, kakoršna ima po telesnem očetu in ne z imenom, kakoršna si je prilastila živeča v divjem zakonu z »Narodom«.

Sploh pa gospa »Reta« nikakor ne misli, da je lepo, da si dovoljuješ za vsako kle-

deplavstvo pred najmanjšim zastopnikom javne oblasti, tem večjo drznost v napadih na poštene ljudi.

Izpred sodišča.

Tatvine pri Kastnerju. Greg. Cotman, blavec pri tvrcki Kastner v Ljubljani, je začel nenkrat preveč potratno in razkošno živeti. Ker to ni v soglasju s finančnim stanjem navadnega hlapeca, vzbudilo je sum, da je morebiti Grega v kaki zvezi z raznimi tatvinami, ki so se vršile v omenjeni hiši. Dolgo časa mu niso mogli priti na sled. Slednjič ga dobijo, ko je ravno zadnje kapljice žganja vlival v svoje posušeno grlo. Sicer se je izgovarjal, da je samo »pokušal« žganje, a to mu ni nič pomagalo. Odprli so njegov kovček in dobili so petnajst steklenic, katere so videle v boljših dnevih refoško in muškati; dalje so našli vrečo kave, večjo množino najfinjših rozin in tri zavoje žveplenic. Ravno ko so občudovali vsestransko delavnost Gregovo, prihitela je še domača kuharica, tarnajoč, da je morebiti ravno ta blavec ji ukradel zadnjič uro in denar. In samo kronice so bile v mošnjičku. Ko je hlavec videl, da se je vse zoper njega zrotilo, obetal je skesano svojo krivdo, a samo glede tega, kar so našli v kovčegu, glede drugih dejstev pa trdovratno vse taji. Ker pa vsa dejstva govore zoper njega, zato ga obsodi sodni dvor tudi radi dotičnih tatvin na šest mesecev v težke ječe, katera se še poostri z mesečnim postom.

Strahilo je — namreč v Vengerjevi hiši v Zgornjih Pernicah pri Medvodah. Človeku se je zdelo, kakor da bi kdo z največjim trudom premetaval deske iz enega kota v drugega. In to se je godilo v podstrešju, in sicer ravno nad glavo Urše Hribar, katero je obilil smrtni pot. Malo da ni od strahu skoprnela. Vsa prestrašena prileti k sosedom, ki so ropot tudi ališali. Sosedom so jo ljubeznivo sprejeli. Celu noč niso mogli zatisniti oči, premišljevalje s strahom, kaj da bi to pomenilo. Da ne more to biti nič drugega, o tem so bili prepričani. In niso se motili! Drugi dan so bili okradeni! To se je pa zgodilo tako. Urša Hribar je šla v Ljubljano po poročne prstane in k tem spadajoče reči. Sosedom, Jože Kopač in njegova žena, sta pa šla v cerkev; bila je ravno nedelja. Ko pride Kopačeva domov, najde sicer duri zaprte, a v sobah vse razmetano. Pogleda v skrinjo — denarja ni več. Pogleda k Urši — tudi razmetano in denarja ni bilo več. Ko je Kopač to zvedel, letel je hitro v Medvode po orožnike. V svoji hitrosti je pa še Frana Kosca označil kot tat. Vršila se je preiskava, v kateri se je dognalo, da je Kosca nedolžen in da je tatvina pri Kopaču fingirana. Navidezno je bilo, kakor da bi kdo s silo ulomil v skrinjo, a natančnej pregled je skazal, da je tat najprej v miru odklenil s ključem in nato dotične skrinje še nekoliko nalomil, kakor da bi kdo s sekuro jih odpiral. Okradeni Kopač je prišel na žabjak se zagovarjat radi tatvine in obrekovanja. A čim dalje se je obravnavalo, tem bolj je postajala vsa tatvina misteriozna in temna. Kmalu si misli, da je Urša Hribar (ki jo je popihala v Ameriko, dasiravno je bila do slednjega krajcarja okradena), samo sebe in Kopača okradla, kmalu da je neki Florjan ukradel, nato si prišel do spoznanja, da je bil Kosca na sumu, kmalu bogve kdo kriv te tatvine. Na podlagi izpovedbe neke desetletne mežnarice, ki je ob 7. uri 5 minut sedem zvonila in ki je rekla, da je slišala malo trenotkov popreje v Vengerjevi hiši ropotati, se je naš Kopač oprostil krivde radi tatvine in obrekovanja. — Čudno je, da je takoj po tatvini nehalo strašiti!

Voditelj livških „naprednjakov“. 61letni Anton Mašera, po dom. Žganov Tonin (tudi „Triglav“), ki je dne 26. maja t. l. napadel livškega kurata pred. gosp. Andreja Mesarja, bil je zaradi tega naprednjakega junaštva dne 12. t. m. pri kobariški sodnji obsojen na štiri dni zapora in povrnitev stroškov.

Ubogi Poljaki. Skoro dan za dnevom se vidijo v Gorici Poljaki, največ v narodnih nošah, katere peljejo v zapor, iz zapora pred sodnijo, kjer dobijo po sedem do štirinajst dni kazni, nazaj v zapor, potem pa morajo odriniti proti domu. Ti reveži se nadajo, da bodo prišli srečno čez avstrijsko mejo v Italijo in od tam v Ameriko, ali na meji, posebno v Korminu, jih polovijo kar po vrsti, na kar sledi to, kar smo povedali gori. Te dni se je godilo tako šestim Poljakom iz Galicije. Imenujejo se: Vaselov Peter, Tyn Ivan, Timojnko Dimetriji, Petrovski Peter, Bodna Božidar, Inszeszynin Milko. Morali bodo čakati še doma, da pridejo iz vojaških let.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. junija.

Kranjski deželni zbor ima, kot smo omenili, svojo drugo sejo 21. t. m. ob 10 uri dopoldne. Na dnevnem redu je mej dru-

gimi volitev v razne odseke, poročilo dež. odbora za čas od 1. okt. 1900 do konca sept. 1901, razni letni zaključki in proračuni, nov načrt realnega zakona, poročilo o starostnem zavarovanju, o uvedbi šolskih tedajev za odrasle, o uravnavi Save in kamn. Bistrice, program za vodne zgradbe in zgradbe in poročilo o zakonu glede občinskih in lastninskih mej zemljišč. — Od dež. odbora nismo prejeli, kot običajno, dnevnega reda za to sejo.

Nova maša. Č. g. o. Leop. Léonard, ud misijonske kongregacije Sinov presv. Srca bo dne 13. julija t. l. daroval prvo sv. daritev v Svibnem pri Zidanem mostu.

Romanje slovanskih poslancev v Rim. Pod predsedstvom posl. g. Povšeta se je vršilo včeraj posvetovanje nekaterih poslancev, pri katerem se je sklenilo, da se tekom papeževega jubileja, koncem oktobra ali pričetkom novembra, priredi romanje v Rim. Pridružijo se romanju lahko poslanci posamičnih deželnih zborov. O vseh podrobnostih se natančneje določi v jesenskem zasedanju drž. zbora.

Učiteljske vesti s Štajarskega. Nadučiteljem na ljudski šoli v Št. Juriju ob Pesnici je imenovan g. Simon Vodnik, učiteljem istotam pa prov. učitelj g. Avg. Canjko, za učiteljico na šoli pri Sv. Jakobu v Slov. Goricah je imenovana učiteljska suplentinja gđ. Helena Jenko. — V pokoj je stopil nadučitelj gosp. Jožef Vobič pri Sv. Marjeti.

Volitev delegatov v deželno učiteljsko konferenco se je vršila danes. Pri prvi volitvi je dobil Luka Jelenec od 45 glasov 26 in je bil torej izvoljen. Med gg. Gabrščkom in Črnogojem se je vršila ožja volitev, pri kateri je bil zadnji izvoljen.

Srebrna poroka. V Begunjah pri Crknici je obhajal 4. t. m. poštar g. Bonač z vrlo svojo soprogo srebrno poroko. Po lepej cerkveni slovesnosti, pri kateri je planinski župnik veleč. g. J. Podboj v prelepem govoru slavil vrline srebrnoporočencev, se je začela prijetna zabava povabljenecv na domu, kjer so delili veselje z slavljenčema zlasti njuni sorodniki.

Umrl je v Žužemberku okrajni zdravnik v pokoji g. Ivan Poš.

V Novem mestu dobi okrajno glavarstvo nove poslopje. V kratkem se razpišejo dotična dela.

Istrski deželni zbor je na 21. t. m. sklican zopet v Koper. Deželnim glavarjem za Istro je imenovan zopet dr. Matej Campitelli, namestnikom deželnega glavarja pa dr. Andrej Stanger.

Poljski »Slovanski klub« v Krakovu je 7. t. m. zopet priredil predavanje o Slovincih. Predavanje, katero je bil klub priredil pred časnikarskim shodom, je imelo namen Poljake pripraviti, da bi se z večjim uspehom udeležili shoda; o tem predavanju smo že poročali. Drugo predavanje o Slovincih je bilo pa nekako poročilo o časnikarskem shodu in o vtiskih, ki so jih Poljaki iz slovenske zemlje ponesli v svojo domovino. Predaval je dr. Feliks Koneczny, amanuensis Jagellonske univerzitetne biblioteke; poročilo o shodu je dodal še nekoliko zanimivih podatkov in opazk o socialnih, političnih in literarnih razmerah med Slovenci. Ni nam znana podrobnejša vsebina predavanja; živo nam je pa še v spominu oseba predavateljeva; njegova priklupna prijaznost, njegovo živo zanimanje, s katerim nas je povpraševal o naših razmerah, bistrost njegovega duševnega pogleda, s katerim se je hitro orientiral v naših razmerah. Dr. Koneczny govori lepo tudi češko in pozna tudi češke razmere. Njegov živahni duh se posebno zanima za praktično stran narodnega življenja in za krščansko socialno organizacijo; iz načrtov, ki jih je pred nami razvijal, smo videli, da ima res nekaj organizatoričen talent. Upamo, da bo v tem oziru še mnogo koristnega storil, posebno za katoliške Slovence; mi ga bomo z veseljem podpirali, kolikor nam bodo dopuščale naše skromne slovenske razmere in moči. Predavanje dr. Konecznega je izpopolnil nam še znani prof. Dziedziowski. Pripovedoval je o svojem zanimivem izletu na Krk k škofu Mahničju, ki je po njegovi sodbi eden najznamenitejših mož med Jugoslovani. Dobro bi bilo, da bi se Poljaki seznanili z deli in spisi Mahničevimi. G. pro-

esor je dalje poudarjal posebno odlično stališče, katero zavzemajo katoliški pisatelji v Ljubljani z ozirom na moralne potrebe in nalogo slovanskih narodov. Debate so se udeleževali P. Czerminski T. J., profesor dr. Sokółowski, dr. Beaupré i. dr.

Vojaške vaje. Z dežele se nam poroča: Vše tolikrat so naši poslanci prosili, naj kličejo kmečke fante k vojaškim vajam ob takem času, ko jih lažje doma pogrešajo, pa vse nič ne pomaga. Ravno kar pozivljejo za konec junija nekatere nadomestne rezervnike pod orožje, torej ravno v trenutku, ko se pričenja košnja in žetev, največje delo na kmetih. Težko dobi gospodar zanesljivih blapcev in drago jih mora plačati, pa sedaj, ko bi ga najbolj rabil, ga pa vzamejo v vojake, kmet pa glej, kako se ti na polju škoda godi, ker nimaš rok, da bi je obdelal. Tu naj pokaže država, če ji je res volja pomagati kmetu — trpinu!

Razlaga velikega katekizma, tretji zvezek, je izšel. Na 32 polah ali 58 krščanskih nauk za cerkev pojasnjuje četrti poglavje katekizma t. j. nauk o milosti in zakramentih pa o cerkv. blažilih. V »Katol. Bukvarni« v Ljubljani stane knjiga mehkovazana 2 K 70 v., trdovezana 3 K 50 v.; po pošti 30 v. več.

Razmere v Marenbergu Poslanec Žičkar in tovariši so v drž. zboru interpelirali radi stališča sodnije v zadevi narodnostnih izgrediv v Marenburgu.

Iz Maribora se poroča, da je novozvoljeni župan dr. J. Schmiderer dobil cesarjevo potrdilo.

Novo sodnijsko poslopje v Gorici so kolavdirali predvčerajšnjim. Poslopje je posebno v zdravstvenem oziru preskrbljeno izborna. Jetniki imajo bolnišnico, kopališče, umivalnico, priprave za desinfekcijo itd. Arestanti se lahko vesele novega bivališča kajti stanovali bodo kakor grofje. Ko se presele iz ulice sv. Antona v svojo novo palačo, se jim bo zdelo, da gredo iz vic v nebesa.

Nesreči. V soboto 14. t. m. je padel s cerkvene strehe v Bezuljaku klepar iz Cerknice. Ker se je mož čutil na strehi preveč varnega, se je prevrnil na nek spodaj ležeči tram in se hudo poškodoval. Mož je tem bolj pomilovanja vreden, ker je družinski oče. — V ponedeljek 16. t. m. pa se je ponesrečil nek mladenič iz Begunj. Padla je nanj hoja ter mu zlomila nogo nad kolonom. Ker tukaj žalibog ni zadostne zdravniške pomoči, peljali so ga v ljubljansko bolnišnico. Škoda vrlaga mladeniča.

Tržaški mesarji rešujejo socialno vprašanje. Poročali smo že, da so mesarski uslužbenci poslali mojstrom svoje zahteve. Ti so se udali le deloma. Znižali so delavnik, zvišali takso za klanje, a le za tretjino delavske zahteve, obljubili, da odpravijo delo na domu. A odbili so zahtevano zavarovanje za nezgode. Shod mesarskih uslužbencev, številno obiskan, je izjavil, da tega odgovora svojih padronov ne sprejme. Poslali so mojstrom »ultimatum«, na katerega imajo odgovoriti do prihodnje nedelje.

Cigani Pri Gradiški so aretirali orožniki veliko bando tatinskih cigánov in jo gnali v Devin.

Občni zbor »Patrie« v Trstu se je vršil predvčerajšnjim. Društvo je ustanovljeno zato, da bi držalo pokonci sedaj vladajočo stranko, kateri se zaradi raznih hib in peg njenih voditeljev ter odločno judovskega značaja nekoliko maja stališče. Glavni govornik je bil Benussi. Poudarjal je te misli: Politično društvo »Patria« ima braniti italijanstvo Trsta. A nečijo biti taki nacionalisti, kakor so na Francoskem, kjer je nacionalizem antisemitski; tržaški nacionalizem mora držati z judi in preganjati katolicizem. Zato je poudarjal posebno, da treba »combattere contra i preti (udrihati po duhovnikih). Slednjič je preciziral stališče proti soc. demokraciji, češ: Liberalizem je oče soc. demokracije. Ona mu mora biti hvaležna, ker se ne bi bila mogla nikdar razviti, ako bi ji ne bili dali liberalci možnosti in predpogojev zato. Zato pa socialisti ne smejo sovražiti liberalcev, ampak morajo lepo z njimi iti v boj »proti srednjemu veku«. Judovega velekapitala govornik ni omenil. — Na shodu je bilo 311 udeležnikov — pač malo, ako pomislimo, da so sklicatelji iz vseh strank zbornali skupaj vse, kar bi

meglo zopet podpreti trhlje »camorro«. Ako upoštevamo dejstvo, da je odbor »Patrie« sestavljen iz samih ničel, ne izuzemši niti oba kampijona Benussija in Spadonija, ter da se je ustanovnega zborovanja udeležilo tako malo udeležencev, moramo pač priti do zaključka, da nova stranka ne bo mogla niti sama sebi pomagati, kamo-li, da bi hotela podpirati še druge! Predvčerajšnje ustanovno zborovanje »Patrie« nas je prepričalo docela, da je isto značilo oficijelni začetek rapidnega propadanja židovske kamore.

Za gostilničarje in žganjetočnike Drž. poslancu dr. Stojanu se je na mnoga vprašanja v zadevi obrta gostilničarjev in žganjetočnikov od kompetentne strani sledeče pojasnilo: Želje gostilničarjev se nanašajo večinoma na premembo obrtnega reda in pridejo v razpravo povodom že uvedene revizije tega zakona. To velja posebno o zahtevi po uvedbi sposobnostnega dokazila za to obrt, o razširjenju pravic obrtnih zadrug itd. Kar se tiče specielno male trgovine s žganjem, bo ta v bodoče v smislu zakona proti pijančevanju, ki se sedaj pripravlja, navezana na koncesijo in bo sploh znatno omejena. Vlada pa že tudi razmišlja o korakih, da se uvede dolžnost koncesije za to trgovino pred uveljavljenjem zakona, in bo torej na podlagi § 24 obrtnega reda naredbenim potom izdala dotične določbe.

Terminska kupčija. V zakonu o terminski kupčiji je, kakor javlja »N. Fr. Presse« na veselje svojih vernih, gosposka zbornica napravila take spremembe, da bo predloga morala še enkrat v — jeseni pred drž. zbor. Torej je stvar zopet zavlečena!

Poskušen umor v Mariboru. V Mariboru so aretirali hišno posestnico Katarino Fischer, ki je z arzenikom, namešanim v mleko, hotela zastrupiti Terezijo Kotnik, kateri je morala dajati pri nakupu hiše izgovorjenih 10 gld. na mesec in prosto stanovanje. Kotnikova je čutila vsak dan po užitku mleka bolesterne napade, za to je dala mleko preiskati in zlobni namen hišne posestnice Fischer je prišel na dan.

Ljubljanske novice Izlet uršulinskih gojenk. Danes so imele gojenke notranje šole tukajšnjega uršulinskega samostana izlet na Dobrovo in Stranško vas. Vseh izletnic je bilo 105. — Premišljene sprevednikov. Iz Ljubljane je prestavljenih 23 železnih sprevodnikov v Inmost in Bolzan, ker pri vrakem vlaku sedaj tu enega železnih sprevodnika manj potrebujejo. — Dezertiral je nadomestni rezervist deželne brambe J. Vidmar. — Ženska zмага. Velik vihar je bil na južnem kolodvoru. Zvedelo se je, da je eden voditeljev socialne demokracije imel več na glavi, kakor pa ima v glavi. Na kolodvor je pritekel nek fantiček iz gostilne K. po — policaja, češ, da se pri K. razvija rešitev velikega socialnega vprašanja, katero je K. časih pridigoval z vzkliki: »Gleiches Recht für alle!« To pot je K. eva žena priborila si to enako pravico v ne posebno veselje K. -evo in njegove glave, ki se kaže sedaj obvezano. Rudeči g. K. je bil baje v resnici rudeč po glavi in govori se, da bo sedaj pričel akcijo, naj se iz socialnodemokratskih gostilnic odpravijo vsi »solcfaselnici«. Bog daj vsem socialnim demokratom tako energične žene, da jim na tako odločen način utapejo v glavo »gleiches Recht«. — Podjeten fotograf. Po Ljubljani hodi nek fotograf, o katerem se trdi, da je žid in se ponuja trgovcem, da jim fotografira njihove trgovine, ako si naroče pri njem razglednice. Precej trgovcev se mu je vsedlo na to »podjetnost«. Nekateri pa pravijo, da razglednice niso kaj prida. — Sekvester v trgovini M. Robiča ne bo baje dolgo trajal, ker se je včeraj zarubilo blago za upnika Minibeka. Ali se bo sedaj prodajalo zarubljeno blago? Tudi dr. Jabornegg iz Celja se je oglasil za nekega dunajskega upnika. — Trgovca Hodscherja, ki si je hotel po »amerikanski« pridobiti denar, so fotografirali takoj po aretaciji. Ob strani mu na sliki stojita orožnika, ki sta mu prišla po njegovem izletu na pot. — V Postojno priredi dne 13. julija izlet tukajšnje društvo tiskarjev. — Nepredvidna voznika, hlapec P. Orne in posestnik Anton Perko, sta včeraj na vogalu Erjavčeve ceste in Gradišča zadela s svojima vozovoma. Zlomila se je pri enem vozu štanga, ki je zadela v Schreyeovo izložbeno okno in je poškodovala. — Napad na Kodeljevo m. Posestnik Jan. Kregar in njegov sin, ključavničarski pomočnik Janez, sta napadla predvčerajšnjim zvečer 60letnega delavca Lov. Lavriča. Obdelovala sta ga s pestmi in palico. Poškodbe niso znatne. — 25 kron ukradel je nekdo Pavlu Unuku v Kolodvorskih ulicah iz nezaprtega

kovčega. Tatvine sumljiv je Unukov sostanovalec, ki je po tatvini izginil. — V tirolskem gozdu prijet tat. Danes so v tirolskem gozdu prijeli znanega tatu Janeza Kruh iz Medvoda. Zagrešil je zopet več tatvin. — Mirozov društvene godbe, ki je zadnjič radi slabega vremena izostal, bo jutri v petek. — Društvena godba svira danes zvečer pri »Novem svetlu«.

O 50letnici katoliškega društva rokodelskih pomočnikov na Dunaju se nam še poroča, da so bile navzočne pri slavnosti mej drugi deputacije katoliških rokodelskih društev iz Pariza, Londona, Stokholma, Monakovega, Genfa itd. Na pozdravnem večeru je govoril tudi pater Abel. Tudi Čehi so prišli in zastopali 90 čeških katoliških rokodelskih društev. Slavnostni spreved je bil nekaj impozantnega in je Dunajčanom tembolj imponiral, ker prej ni bilo zanj nič reklame po časopisih. Tu se je pokazala dobro organizirana armada katoliških rokodelskih pomočnikov. Poleg Ljubljancev bili so navzočni tudi Mariborčani in Celovčani. V cerkvi sv. Štefana je bilo v nedeljo ob 9. uri zjutraj slovesno cerkveno opravilo. Mej navzočimi smo opazili nadvojvodinjo Marijo Terezijo in vojvodinjo Adelgundo modensko. Tudi župan dr. Lueger z občinskimi svetniki je bil navzočen. Potem je sledil v društvenem domu slavnostni shod, na katerem je imel kardinal Gruscha slavnostni govor. Sem je prišel počastit slavnost poštenega rokodelstva tudi nadvojvoda Leopold Salvator. Iskrene pozdrave je poslal avstrijski prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand, dalje nadvojvode Ludovik Viktor, Fran Salvator in Evgen, nadvojvodinji Marija Valerija in Marija Annunciata. Sv. oče je poslal brzojavnim putem svoj blagoslov. Dunajski župan dr. Lueger je v krasnem govoru proslavljal pošteno rokodelstvo in je klical dobrodošlico vsem gostom. Posebno glnljiv je bil prizor, ko so pripeli zlate lovorne vence osmerim članom dunajskega rokodelstva, ki so še ostali od ustanovitve med živimi. Člani, ki so že 25 let pri društvu, so bili okrašeni z srebrnimi spominskimi svetinjami. Bil je prelep praznik Kolpingovega dela in pokazalo se je, da je katoliško rokodelstvo močan faktor, ki bo postal še tem močnejši, čim bolj bo tudi med rokodelce prodirala zavest, da le v krščanstvu je resnica in sreča. O tej priliki smo želeli iz vsega srca, da bi se tudi na Slovenskem vrste katol. rokodel. pomočnikov pomnožile tako, kakor se množe drugod.

Najnovejšje od raznih strani. Castigator automaticus se imenuje, kakor pišejo »Educa lion« News«, kazenska klop z metlo, ki »deluje avtomatiško. Ta stroj je izumel Angličan. Delikvent se prične s pasi na klop. Metla iz gutaperče bije v odmerjenih presledkih po sedežu vseh človeških hudobij. Število udarcev kaže posebno kazalo. Ako hoče učitelj kaznovati, tedaj pritiska na gumb in eksekucija prične. Kakor se čuje, je naročen takšen stroj za vsako nemško šolo v Poljski. Ali so stroj najprej poskusili na izumitelju, o tem kronika molči. — Iz liberalne Ogrske se poroča, da je proti uradniku slovaškega lista »Narodne Novine« uvedena sodna preiskava, ker se je v nekem članku izrazil proti učenju mažarskega jezika. — Ustrelil se je v Gradcu infanterist 27. pešpelka Scherr. — Irski protestirajo. Irski poslanci v angleški zbornici se kronanja angleškega kralja ne bodo udeležili in bodo sklicali na dan kronanja v Dublinu protestni shod. — Asistenti v tržaških lekarnah ne bodo stavkali, ker so se pogodili z lekarnarji. — Velikanska iznajdba. Artilerijski polkovnik Humbert v Parizu je iznašel napravo, ki se brez posebnih težkoč nadenene puškam in topovom in ki odstrani vsak dim, vsak pok in prepreči, da bi se kak ogenj iz strelne naprave pokazal. — Florisdorf pri Dunaju se združi z Dunajem. S tem se prebivalstvo Dunaja pomnoži za 50.000 oseb. — Zdravniška požrtvovalnost. Dr. Koch trdi, da ni mogoče, da bi se tuberkuloze od živine nalezel človek. Da to trditve dokaže, si je dr. Garnaud v Parizu dal od pariških zdravnikov vbrizgati v telo kri tuberkulozne krave. — Stavke poljskih delavcev so na raznih krajih na Spanskem. — Ženskega načelnika postaje dobi s 1. avgustom postaja Vulpian na Tirolskem. — Z Reke se je odpeljalo dole v Južno Afriko 60 parnikov s 62.921 konji. — Dedščina pod deskom. V Gdingu na Štajerskem je umrla premožna 72letna starka, a njenih hranilnih knjižic niso nikjer našli. Konečno je nek dedič preiskal tla in res je pod neko desko našel tri hranilnične knjižice, glaseče se na 48.000 K. — V Gradcu nameravajo napraviti ljudsko zabavišče po vzgledu dunajskega patra.

Mrljiši na Martiniqu. Izšlo je uradno poročilo nadzdravnika francoskih kolonij dr.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.